

AGRU ÎN VICARIATUL MARAMUREȘ

Suplementul Organului „Dumineca“.

Administrația: Biroul AGRU-lui Sighet, Piața Unirii No. 25.

Apare deodată cu „Dumineca“.

Prețul 1 Leu împreună cu „Dumineca“.

Conferință ținută la Congresul „Agru“-lui în Satu-Mare de Titu Berinde.

Excelență, Domnule Președinte, Domnilor!

Dela început luptă furioasă s'a dat în lume între bine și rău, între virtute și păcat, între dreptate și nedreptate, între adevăr și minciună, între legea lui Dzeu și senzualitatea și patima omenească. Și lupta aceasta viforoasă se dă și azi atât în noi înșine, cât și afară de noi. Se pare, că în noi există 2 ființe, 2 lumi, 2 principii, cari sau aliat pentru dușmănie vecinică.

Cu venirea lui Isus acest contrast s'a mărit, căci cei buni au primit un nou sprijin și ajutor, iar rezistența celor răi a devenit mai dârză și atacurile lor mai violente.

Iar ținta atacurilor este totdeauna învățătura și Biserica lui Hristos. Doar s'au schimbat din când în când numai planurile de atac și de apărare, numai sistemul de război și armele. În secolii cei dintâi ai creștinismului, cei ce au urmat evanghelia cu foc și fer au fost strămtorați. Mai târziu eresia unora a declarat rășboi împotriva creștinismului. Apoi a urmat secolul barbariei și al neștiinței întunecate, când patimile animalice și superstiția sau ridicat la suprafață. Mai târziu slugărnicia inconștientă a stat lângă potențații tot atât de inconștienți și pe urmă revoluția uriașă a genilor a luat atitudine de rășboi împotriva Bisericii lui Hristos.

În zilele noastre prigonirea sângeroasă a creștinilor a mai scăzut. Timpul barbariei și al atrocităților a trecut. Azi mai mult indiferentismul se luptă pentru stăpânire. Oamenii de azi nu sunt mai blânzi, mai credincioși, cu un cuvânt mai buni, ca neamurile secolilor apuse. Din contra, azi ei mai cu ușurință trec peste toate scrupulele în chestii religioase și de conștiință. Pușini se frământă, că oare ce este adevărat sau ce este fals din punctul de vedere al religiei.

Domnilor!!! Sunt suflete blânde, dar mioape, cari mirași se întreabă, cum indiferentismul religios a devenit atât de frecuent și din acest motiv se plâng și se vaietă. Din partea mea cred, că mai bine ar trebui să ne mire faptul, că numărul celor indiferenți nu a crescut și mai mult.

Dar pentru ce ar putea să fie și mai mare acest număr? Din motivul acelor păreri greșite, cari azi s'au încuibat aproape în toate locurile împotriva religiei.

I. Prima părere de acest soi susține, că sf. noastră religie este învechită. Și cei mai blânzi, aceia cari judecă astfel ne răspund: „dragă domnule, se poate, că ce spuneți este adevărat, bun și frumos, dar nu cadrează cu spiritul vremii.“ E nostim! Căci de altcum oamenii se însuflețesc după anticități, câte odată atât de mult, că nici nu cercetează, că oare sunt acele veritabile, ci cumpără cu bani scumpi ultimele produse ale fabricelor moderne de lucruri antice, cași cum acele ar fi adevărate comoare.

Însă catolicismul — pentru ei — cu cât este mai vechi, cu atât mai mult pierde din prețul lui! Deși chiar pentru aceea ar trebui să se bucure de mai mare cinste, căci vechimea lui nu este aiurare, ci purul adevăr și pentru că în decursul atâtor secolii nici o alta instituție nu s'a dovedit de a fi statornică în adevăr, viabilă și deamnă de cinste — chiar ca aceasta.

Când în jurul ei toate s'au surpat și s'au descompus, când toate au putrezit, aceasta singură s'a arătat neincetată în frăgezimea și puterea tinereții sale veșnice! Dat de Dzeu omului, ca să fie animatorul inimii, făclia minții și măsurătoarea voinții, s'a desvoltat și în parte a îmbrăcat alte forme, dar în esență a rămas aceeaș. Dacă Biserica, în calitate de păzitoare și apărătoare a catolicismului a stabilit dogme noi, aceste nici când n'au schimbat natura și nici când n'au produs omiterea celorlalte dogme.

Religiile cele noi sunt fructele putrezite ale mândriei și patimei omenești. Numai mândria și patima și pe lângă aceste cultura defectuoasă religioasă a popoarelor, apoi lipsa de judecată atât de deasă — care ușurează munca propovăduitorilor de greșeli — au făcut posibil, ca neghina să-și găsească pământ și ca șiretlicul calculator să ajungă atât de mari rezultate.

II. A doua prejudecată, cu care trebuie să se lupte catolicismul, este aceea, că se crede despre el, că delat timpul Intemeietorului lui și al propovăduitorilor dintâi s'a schimbat și că nici pe departe nu mai este religia întemeiată de Isus, ci este rezultatul întunecimei judecății, al înșelăciunii popești, al barbariei, ce stăpânește lumea și al tira-

niei politice. Dar cum poate om creștin să dea crezământ acestor afirmații? Oare în mod logic se poate presupune despre Dzeu, că a părăsit opera sa, că ar permite falsificarea aceleia? Când știm, că stânca de piatră, temeliea Bisericii, Papa, și azi și pururea se va bucura de protecția lui Hristos? Este de neînchipuit, că Biserica s'a schimbat oarecândva în esență, a căzut în greșeli și că a părăsit cărarea cea dreaptă. Biserica pe tărâșul dogmelor deja definite a fost tare și neschimbată între toate împrejurările și timpurile și aceasta a dovedit-o între multe și mari greutăți și în butul amăgirilor măgulitoare și al prigonirilor cumplite. Biserica catolică nu este ca acel poet, care aceleia scrie cea mai lingușitoare odă, care îi plătește mai mult, nu este ca acel orator, care acum la cer, apoi la iad se închină, numai ca să-și vadă scopul împlinit; nu este ca acel învățat, care azi se alipește de un sistem, mâine de altul și pe acela îl apără, care îi vine intereselor lui mai bine.

Cei cari au efectuit schimbări esențiale asupra religiei propovăduite de Hristos și de Biserica, aceia sunt fiii trădători ai Bisericii.

III. Se spune, că Biserica catolică nu îndestulește cerințele culturai de azi. Vreau să o lapede ca pe un servitor invalid, ca pe o mobilă stricată sau ca pe un instrument rău. Mai conced ei ici, colo, că catolicismul a pus capăt învățăturilor nebune despre zeii păgâni, scârboasei putreziri morale păgânești, sclăviei josnice; că a mântuit lumea civilizată de pericolul pregetit de cirezile barbare și de fiii semilunei; că sub influența lui războiul inevitabil între națiuni a devenit mai omenos; că a ferit știința și arta de nimicire și că intervențiile lui au servit și intereselor profane ale omenimei.

Însă — zic ei — cu aceste, rolul Bisericii catolice s'a terminat. Timpul său a trecut. De prezent este îndestulitor pentru om legea profană, învățătura laică, cultura mai rafinată. Dar nu știu aceia, cari vorbesc așa, că legile lumești față de patimile omeniești de multe ori sunt neputincioase? Brațul puterii lumești nu poate sili omenimea la respectarea tuturor legilor și nici nu poate pedepsi pe toți călcătorii de lege. Neapărat are lipsă de sprijinul religiei, care are influență mare asupra ordinei sociale. Apoi trebuie să mărturisim, că legiferarea lumească într-o privință nici nu se silește să pună stavilă unor disordini. Arăt asupra acelor legi de presă a bună oară, care sunt în vigoare în câteva țări. Sau împiedecă legile lumești cea mai obraznică imoralitate, sau chiar prostituția organizată sau piesele și filmele cele mai senzuale? Sau opresc aceste legi expoziția tablourilor și statuetele rușinoase sau interzic punerea în comerț a aceloră? Sau interzic răspândirea tuturor tipăriturilor imorale și scandaloase? Oare între împrejurările aceste nu este îndreptățită intervenția Bisericii și a religiei? Și dacă este îndreptă-

țită, oare nu chiar în scaunul de mărturisire se dă ocazia de a face aceasta intervenție?

IV. Încă despre o prejudecată doresc să vorbesc, Dlor, care des, foarte des se folosește împotriva religiei și a Bisericii catolice. Și anume Biserica și religia se numesc dușmanii libertății și sprijinitorii tiraniei și ai dictaturei. Acest reproș este o minciună, cu care voiesc a seduce poporul, dar mai ales tinerimea, care atât de ușor se însuflește pentru idei noi, ca să se producă tulburare și interesafii să poată pescui în apă tulbure. Oare nu chiar creștinismul a sdrobotit cătușele sclăviei unde numai și-a pus piciorul și oare cine și ce a ajutat pe sârmanii, desmoșteniții, nedreptățiții sclavi la o soarte mai deamnă de om, dacă nu creștinismul. Oare cine și ce învață, că înaintea lui Dzeu nu este alta deosebire între om și om, decât aceea, care se bazează pe bunătatea sau răutatea sufletească? Isus Hristos pentru toți a venit pe lume, pentru toți a pățimit și pentru toți a murit. Biserica Lui împărțește darurile sale tuturor fiiilor săi și nu numai celor sus puși, celor bogăți, celor puternici și celor învățați. Sf. Augustin a zis: „frumos și mare lucru este libertatea, însă trebuie să izvorască din libertatea sufletului.” Și când este sufletul liber? Atunci când nu este robul păcatului. Și cine garantează adevărata libertate? Isus Hristos care a zis: „dacă credeți cuvintelor mele, cu voi va fi dreptatea și cu ea libertatea.”

Unde religia nu este recunoscută și nu are însemnătatea sa, acolo se potrivesc cuvintele lui Jugurtha: „numai cumpărătorii lipsesc pentru omenime, cu toții se pot cumpăra.” Macchiaveli zicea: „dacă închidem ușile bisericilor, trebuie să deschidem ușile temnițelor.” Nu-i nevoie să analizez, ce a dorit să spună cu aceste cuvinte. Ci în locul explicării adaug: „unde crucea o disrug oamenii, peste puțin timp sunt nevoiți a se pleca în fața sabiei.” Da, șanțul, în care oarecare popor a aruncat crucea, a devenit și mormântul libertății aceleia.

Religia nu poate fi înlocuită cu nimic pe pământ, este o necesitate vitală pentru omenime, fără de care vertiginos ar cădea în prăpastie. Aceasta religie, care nu poate fi înlocuită de legi omeniești, nici de sistemele filosofilor, a fost și este cel mai înalt factor cultural și este sprijinul, pe care se razimă ordinea socială. Noi, cari primind să fim membri Agru-lui, am primit să fim apărătorii ei, să o păzim deci, căci fără de ea nu va fi adevărată fericire pe pământ niciodată. Fără de ea nu vom putea câștiga niciodată iubire dezinteresată, gata de jertfă frățească, nu vom putea pune capăt dușmăniilor mortale, nu vom putea întinde mângăiere adevărată în năcașuri, nu vom putea însufleți pe nimeni efectiv pentru virtute și pe nimeni nu vom putea reținea dela corupția totală.